

Kommunstyrelseförvaltningen

Ekonomi

Anders Neuman, kommundirektör

0589-870 25

anders.neuman@arboga.se

Kommunstyrelsen

Uppdrag att bilda ett gemensamt VA driftbolag mellan Arboga och Kungsör

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med Arboga vatten och avlopp AB, Kungsörs kommun och Kungsörs vatten AB att bilda ett gemensamt driftbolag.
2. Aktieägaravtal enligt bilaga 1 godkänns.
3. Bolagsordning för driftbolaget enligt bilaga 2 godkänns.
4. Reviderad bolagsordning för Arboga vatten och avlopp AB enligt bilaga 3 godkänns.
5. Utse tre styrelseledamöter och en suppleant.
6. Utse en lekmannarevisor och en suppleant.
7. Utse stämmoombud, med instruktion att fatta erforderliga beslut för bildandet.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut får kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att tillsammans med Arboga vatten och avlopp AB, Kungsörs kommun och Kungsörs vatten AB att bilda ett gemensamt driftbolag.

Sammanfattning

VA-verksamheten står inför stora utmaningar, bland annat klimatförändringar, mer omfattande myndighetskrav, ett stort investeringsbehov och kompetensförsörjning. Ett allt vanligare sätt att möta dessa utmaningar är genom kommunal samverkan för VA-verksamheten. Detta för att skapa en mer robust verksamhet och på ett mer effektivt sätt svara upp mot de ökande kraven på VA-verksamheten.

Med bakgrund i ovan har under 2021–2022 ett arbete med att förbereda bildandet av ett gemensamt driftbolag genomförts

tillsammans med en politisk styrgrupp med representanter från Arboga och Kungsör. Förslag till bolagshandlingar redovisas här för antagande:

- Aktieägaravtal.
- Bolagsordning för det nya driftbolaget, VMVA.
- Reviderad bolagsordning för AVAAB.
- Förslaget innebär i huvudsak att:
- Ägandet av VMVA delas jämnt mellan Arboga och Kungsör.
- Arboga och Kungsör utser vardera tre ordinarie styrelseledamöter plus en suppleant.
- Arboga och Kungsör utser vardera ett stämooombud.
- AVAAB överför 250 000 kr i aktiekapital till VMVA.
- Arboga och Kungsör turas om att inneha ordförandeskapet i bolagsstyrelsen för VMVA.
- Uppsägningstiden för samarbetet är tre år och kan sägas upp tidigast till 2028.
- Ägandet av kommunernas VA-anläggningar fortsatt är hos respektive kommun.
- Kostnaderna för VA-verksamheten särredovisas och finansieras fortsatt av respektive kommuns VA-taxa som fastställs av respektive fullmäktige.
- Bolagets verksamhet omfattas av offentlighetsprincipen, som bland annat, innebär att bolagets handlingar enligt huvudregeln är offentliga. Ägarna är överens om att ovanstående sekretessbestämmelse inte är avsedd att hindra att verksamheten ska ha den öppenhet som präglar kommunal verksamhet.

Ärendeskrivning

Bakgrund

VA-verksamheten står inför stora utmaningar, bland annat klimatförändringar, hårdare myndighetskrav, ett stort investeringsbehov och kompetensförsörjning för att nämna några. Ett sätt att möta dessa utmaningar är genom kommunal samverkan för VA-verksamheten. Flertalet utredningar, bland annat branschorganisationen Svenskt Vattens rapport Investeringsbehov och framtida kostnader för kommunalt vatten och avlopp, har visat att samverkan inom VA ger kommunerna bättre förutsättningar att

sköta VA-verksamheten. Det här skriver Svenskt Vatten i ovan rapport:

"När en organisation utökas och förstärks innebär det oftast en kostnadsökning på grund av fler anställda, men framförallt innebär den förstärkta organisationen att man kan genomföra fler investeringsprojekt vilket är en av målsättningen med förändringen. Det leder till stigande kostnader, men är också nödvändigt och hela motivet till förändringen.

Ärendet

Under 2016 tecknade Arboga, Kungsör och Köping en avsiktsförklaring där kommunerna erbjöd sig att fungera som ett nationellt pilotområde för att utveckla samverkan mellan kommunerna. I samband med att avsiktsförklaringen tecknades gjordes en översiktlig utredning som i rapporten rekommenderade kommunerna att gå vidare och fördjupa tanken kring samverkan avseende VA-frågorna.

2017 fick tekniska cheferna i Köping, Arboga och Kungsör kommun uppdraget att göra en fördjupad utredning med inriktning mot en gemensam organisation med utgångspunkt från den översiktliga utredningen.

2018 var utredningen klar och slutsatsen var densamma som i den översiktliga utredningen och Svenskt Vattens beskrivning:

Va-verksamheten står inför stora utmaningar de kommande åren. Miljö- och klimatförändringar, anpassning till ny teknik, hårdare lag/ miljö/ och säkerhetskrav, ökade krav från EU på harmonisering etc. kommer medföra stora investeringar i verksamheten och ställer krav på förmåga att strategiskt planera. Till detta kommer ett ökat behov av reinvesteringar inom VA-verksamheten.

Detta innebär i sin tur att kraven på kompetens kommer öka. Det finns inom branschen förslag om att samverkan är ett måste för att minska sårbarheten och personberoendet.

Köping kommun valde att införliva hela sin tekniska förvaltning inklusive VA i Västra Mälardalens Energi och Miljö AB den 1 januari 2020.

Kommunstyrelsen beslutade 29 september 2021 (KS 367/2021-107 §152) att ge berörda förvaltningar och bolag i Arboga och Kungsör, i uppdrag att i samverkan utreda förutsättningarna för att bilda ett gemensamt driftsbolag för de två kommunerna med planerad start 1 januari 2023. Utredningen visar att förutsättningarna är goda.

- Kommunstyrelsen beslutade 29 mars 2022 (KS 367/2021-107 §58) att:
- Fortsätta förbereda bildandet av ett gemensamt driftsbolag
- Att utse en politisk styrgrupp enligt förslag i sammanfattningen
- Att ta fram en ekonomisk konsekvensanalys

Ovanstående redovisas till kommunstyrelsen innan ärendet går vidare för framtagande av aktieägaravtal och övriga underlag.

Den ekonomiska konsekvensanalysen redovisades för Kungsörs kommunstyrelse 30 maj (KS 2021/421 §99). Informationen gavs av Christian Roos VA-chef Kungsör Vatten AB, Ulf Zackrisson, VD Arboga vatten och avlopp AB samt Pascal Karlsson och Robert Gladh, konsulter från WSP group.

Arbetet har sedan dess genomförts av en projektgrupp bestående av en bred grupp tjänstepersoner i förvaltningen. Projektgruppen har rapporterat löpande till den politiskt sammansatta styrgruppen och har arbetat fram förslag för hur ett gemensamt ägt bolag ska formars och drivas. Styrgruppen har bestått av tre politiker från respektive kommun där Kungsör har ordförandeposten. I styrgruppen har respektive ordförande i kommunstyrelsen, 1:e vice ordförande i kommunstyrelsen samt ordförande i respektive VA-bolag ingått.

Förslag

Förslag till bolagshandlingar redovisas här för antagande:

- Aktieägaravtal.
- Bolagsordning för det nya driftsbolaget, VMVA.
- Reviderad bolagsordning för AVAAB.

Handlingarna innebär i huvudsak att:

- Ägandet av VMVA delas jämnt mellan Arboga och Kungsör.

- Arboga och Kungsör utser vardera tre ordinarie styrelseledamöter plus en suppleant.
- Arboga och Kungsör utser vardera ett stämooombud.
- AVAAB överför 250 000 kr i aktiekapital till VMVA.
- Arboga och Kungsör turas om att inneha ordförandeskapet i bolagsstyrelsen för VMVA.
- Uppsägningstiden för samarbetet är tre år och kan sägas upp tidigast till 2028.
- Ägandet av kommunernas VA-anläggningar fortsatt är hos respektive kommun.
- Kostnaderna för VA-verksamheten särredovisas och finansieras fortsatt av respektive kommuns VA-taxa som fastställs av respektive fullmäktige.
- Bolagets verksamhet omfattas av offentlighetsprincipen, som bland annat, innebär att bolagets handlingar enligt huvudregeln är offentliga. ägarna är överens om att ovanstående sekretessbestämmelse inte är avsedd att hindra att verksamheten ska ha den öppenhet som präglar kommunal verksamhet.

Arbetet med bolagsbildandet börjar 1 januari 2023 med att ta fram underlag för hur bolaget ska förberedas för driftsättning. Bolaget har tills första bolagsstämman är genomförd en intermistisk styrelse som kan ta inriktningsbeslut. Förberedelserna är viktiga och kommer pågå under 2023 för att så långt möjligt förenkla övergångsprocessen. Bolaget bildas formellt den 1 mars 2023 för att kunna göra beställningar av till exempel programvaror och tjänster. Bolaget blir operativt samtidigt som personalen går över till det nya bolaget den 1 januari 2024.

Risk- och konsekvenshantering

Risk- och konsekvensbedömningar inför ändring av verksamheten har påbörjats och ska fortsatt genomföras i grupper utifrån planerade ändringar med Arboga Vatten och avlopp AB:s medarbetare, Kungsörs vatten AB:s medarbetare och skyddsombud. Riskbedömningarna ska upprättas utifrån den redovisade organisationsskissen samt arbetsmiljöverkets ABC för riskbedömning inför ändringar i verksamheten. Processen ser ut enligt nedan:

- MBL-förhandling § 11 har genomförts den 18 mars med Vision och den 21 mars 2022 med Kommunal inför beslut om att förbereda bildandet av ett gemensamt driftsbolag.
- Riskanalys inför bildande av driftsbolag har genomförts för AVAAB och KVAB den 29 september.
- MBL-förhandling § 11 genomförs gemensamt den 25 oktober 2022.

Anders Neuman
Kommundirektör

Skickas till:
Arboga vatten och avlopp AB
Rådhuset i Arboga AB
Akten